

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«   »   2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО

для студентів

спеціальності *073 Менеджмент*

освітньої програми *Організація виробництва*

освітньо-кваліфікаційного рівня *молодший спеціаліст*

Київ – 2021

Розробник: Луцій Оксана Олександрівна, викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства «Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Луцій Оксана Олександрівна, викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства «Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від 06 січня 2021 року № 7

Голова циклової комісії Юлія РЯБОКОНЬ

Робочу програму перевірено
« 15 » 01 2021 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

 Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора
з навчальної роботи

 Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20_/20_н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «_» _____ 20__ р., протокол №__
на 20_/20_н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «_» _____ 20__ р., протокол №__
на 20_/20_н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «_» _____ 20__ р., протокол №__
на 20_/20_н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «_» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	1,5 / 45
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових розділів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі	45
Аудиторні	28
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	
Самостійна робота	15
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Трудове право» є: вивчення основних принципів та інститутів трудового права, напрямів правового регулювання трудових та тісно пов'язаних з ними відносин, набуття навичок роботи з нормативними актами.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Трудове право» є:

- формування у студентів системи науково-теоретичних і практичних знань з трудового права, визначення та розкриття змісту понять, категорій трудового права;
- ознайомлення з основними положеннями та проблемами трудового права і його окремими інститутами;
- вивчення загальних, специфічних об'єктивних закономірностей розвитку трудового права;
- засвоєння студентами основних нормативних актів, що регулюють питання трудових правовідносин в Україні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система наукових знань про об'єктивні властивості трудової діяльності людей (їх внутрішню структуру і логіку розвитку); про основні та загальні закономірності виникнення, розвитку і функціонування трудових відносин.

В результаті вивчення дисципліни у студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- здатність розкривати, пояснювати основні норми трудового права,
- готовність грамотно використовувати основну юридичну термінологію в галузі трудового права;

- здатність називати, аналізувати нормативно-правові акти, що регулюють норми сучасного трудового права,
- уміння порівнювати національне трудове законодавство з міжнародними правовими актами;
- здатність розкривати, пояснювати зміст і структуру нормативно-правових актів, вміти ними користуватися, знаходити необхідну інформацію, співвідносити норми права з реальними життєвими ситуаціями;
- готовність пояснювати поняття трудового спору, визначати його види та встановлювати порядок його вирішення;
- здатність визначати та пояснювати порядок і процедуру розслідування нещасних випадків на виробництві; називати документи, які регламентують дане питання, встановлювати наслідки розслідування.

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» студент:

- знає, розкриває, пояснює основні норми трудового права,
- знає, пояснює та грамотно використовує основну юридичну термінологію в галузі трудового права;
- знає, називає, аналізує нормативно-правові акти, що регулюють норми сучасного трудового права,
- порівнює національне трудове законодавство з міжнародними правовими актами;
- знає, пояснює зміст і структуру нормативно-правових актів; вміє ними користуватися, знаходити необхідну інформацію, співвідносити норми права з реальними життєвими ситуаціями;
- юридично грамотно коментує, пояснює обставини взаємовідносин, що виникають в галузі трудового права;
- надає консультації щодо можливостей подальшого розвитку подій, розв'язання та уникнення конфліктних ситуацій, визначає обтяжуючі і пом'якшуючі обставини;
- складає перелік нормативно-правових актів, які регулюють окремі трудові правовідносини;
- складає проекти документів, що регулюють основні трудові правовідносини (трудова угода, трудовий договір, контракт, документи, щодо розслідування нещасних випадків на виробництві, тощо), знаходить юридичні помилки і неточності у юридичних документах, вміє їх виправляти;
- називає осіб, які є сторонами трудових правовідносин, визначає їхню роль, повноваження, права та межі компетентності;
- знає та пояснює поняття трудового спору, його види та визначає порядок його вирішення;
- знає і пояснює порядок і процедуру розслідування нещасних випадків на виробництві; називає документи, які регламентують дане питання, встановлює наслідки розслідування.

4. Структура навчальної дисципліни

		Усього	Розподіл годин між видами роботи					самостійна
			Аудиторна					
			лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	
Змістовий модуль I. Колективні договори. Трудовий договір								
1	Предмет, методи, джерела трудового права. права Суб'єкти трудових правовідносин	2	2					
2	Зайняте населення. Працевлаштування	9	2	2		2	3	
3	Колективний договір Трудовий договір	10	2	2		2	4	
	Разом	21	6	4		4	7	
Змістовий модуль II. Робочий час. Час відпочинку. Оплата праці								
4	Поняття та види робочого часу та часу відпочинку	8	2	2			4	
5	Правове регулювання оплати праці Преміювання працівників	4	2	2				
6	Поняття трудової дисципліни. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни	10	2	2		2	4	
	Модульний контроль	2						
	Разом	24	6	6		2	8	
		45*	12	10		6	15	

* із врахуванням МКР

5. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ I. Колективні договори. Трудовий договір

Лекція 1. Предмет, методи, джерела трудового права. Суб'єкти трудових правовідносин (2 год.)

Поняття, ознаки і сутність трудового права. Індивідуальні відносини трудового найму. Колективні трудові відносини.

Загальне юридичне становище учасників правовідносин.

Юридична сила джерел трудового права.

Система трудового права.

Галузеві принципи трудового права. Політика держави в галузі правового регулювання ринку праці. Керівні засади встановлення умов праці працівників.

Головні напрями правової політики в галузі охорони здоров'я і захисту трудових прав.

Соціальна функція у сфері праці.

Суміжні галузі права, розмежування за предметом і методом.

Поняття та структура трудових правовідносин.

Працівники як суб'єкти трудових правовідносин.

Професійні спілки як суб'єкти трудових правовідносин.

Трудовий колектив як суб'єкт трудових правовідносин.

Роботодавець та їх об'єднання як суб'єкт трудових правовідносин.

Особливості соціально-партнерських відносин в трудовому праві.

Основні поняття теми: постійне працездатне населення; трудова діяльність людей; охоронні відносини; працівник та роботодавець; трудовий договір; колективні трудові відносини; державна служба зайнятості; Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття; заборона примусової праці; специфічні способи захисту трудових прав та забезпечення виконання трудових обов'язків; загальні положення; індивідуальне трудове право; колективне трудове право, свобода праці; рівність прав і можливостей; безпечні умови праці; заробітна плата та соціальна стандартизація і державне гарантування; суб'єкти відносин; соціальне партнерство; організація роботодавців; предмет і метод правового регулювання; трудові правовідносини; договірно-правовий акт; особливості суб'єктивного, змістовного, юридичного характеру; праця як трудова функція; найманий працівник; трудова правосуб'єктність; медичний огляд; небезпечні і важкі та шкідливі умови праці; граничне вікове обмеження; наявність чи відсутність громадянства та судимості; власник підприємства; юридична особа; професійна спілка; статус профспілок; громадський контроль, колективний договір; нормативне забезпечення; статут підприємства; збори(конференція) і їх виборні органи; система соціального партнерства; роботодавець; завдання організацій роботодавців та їх об'єднань; незалежність, не підзвітність та невідконтрольність; статутна діяльність; колективна структура сторін соціального партнерства; рівні партнерства.

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 2, 4, 8, 11.

Лекція 2. Зайняте населення. Працевлаштування (2 год.)

Поняття зайнятості.

Державні гарантії з питань зайнятості.

Державна служба зайнятості.

Працевлаштування державною службою зайнятості.

Соціальний статус та захист безробітного.

Основні поняття теми: повна зайнятість; природне, фрикційне, структурне безробіття; офіційне і приховане безробіття; Європейська соціальна хартія; основні та додаткові державні гарантії по подоланню безробіття; пропозиція і попит на робочу силу; система соціального страхування; гарантії для окремих категорій населення; загальні та спеціальні органи; центри зайнятості, структура, незайняті громадяни; сумісництво; вільний час; реєстрація в службі зайнятості; дозвіл на працевлаштування іноземцям; постійне проживання; обов'язки безробітного; «підходяща робота»; професійна підготовка; особа з обмеженими фізичними можливостями, і інші категорії; статус безробітного; обмеження щодо визнання статусу безробітного; принципи страхування на випадок безробіття; страховий випадок; страховий стаж і виключення з загального правила; судовий захист прав

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 2, 4, 8, 11.

Семінар 1. Суб'єкти трудових правовідносин. Колективні договори та угоди (2 год.)

Лекція 3. Колективний договір. Трудовий договір. (2 год.)

Поняття та сторони колективних договорів та колективних угод.

Зміст колективного договору.

Колективні угоди: поняття і сторони.

Колективні переговори.

Повноваження робочої комісії.

Набирання чинності договору.

Контроль за виконанням колективного договору.

Поняття трудового договору та його відмінність від цивільно-правових угод про працю.

Сторони трудового договору.

Зміст трудового договору.

Юридичне оформлення трудового договору.

Випробовування при прийнятті на роботу.

Види та зміна умов трудового договору.

Угода сторін. Підстави передбачені контрактом(п.8 ст.36 КЗпП). Переведення працівника з його згоди на інше підприємство, установу, організацію або перехід на виборну посаду (п.5 ст.36 КЗпП).

Припинення трудового договору в зв'язку з порушенням правил прийому (ст.7 КЗпП).

Умови передбачені (п.6 ст.36 КЗпП).

Припинення трудового договору з ініціативи працівника (ст. 38, 39 КЗпП).

Розірвання трудового договору з ініціативи власника (ст.40 КЗпП).

Оформлення звільнення і проведення розрахунку (ст. 47 КЗпП).

Відсторонення від роботи.

Основні поняття теми: виробничий, регіональний, галузевий, національний рівень; локальний нормативно-правовий акт; правовий інститут правового договору; структурні підрозділи підприємств; бюджетна установа; роботодавець і трудовий колектив; механізм вирішення розбіжностей; робоча комісія; зміст колективного договору; примирна процедура; Національна служба посередництва і примирення; строки чинності; строки; норма праці; грошова винагорода; трудова функція; юридична гарантія; працівник та роботодавець; пенсійний вік; підприємець; взаємні права і обов'язки сторін; визнання умов договору недійсними; відповідність працівника роботі; термін випробовування; контракт; стан здоров'я; зобов'язання власника перед працівником; строковий та безстроковий трудовий договір; тимчасова робота; сезонна робота; трудовий договір з трудящим-мігрантом; сумісництво; суміщення професій і посад; державний службовець; молодий спеціаліст; роботодавець-фізична особа; переведення, переміщення, розрахунок та видача трудової книжки; строковий трудовий договір; ініціатива власника; зміна в організації виробництва; ліквідація, реорганізація, банкрутство, перепрофілювання; скорочення чисельності або штату працівників; повна матеріальна відповідальність; невідповідність займаній посаді; прогул; тимчасова непрацездатність; нетверезий стан, наркотичне чи токсичне сп'яніння; розкрадання; зміна істотних умов праці, наказ власника; день звільнення; розрахунок; охорона заробітної плати; вимушений прогул; відсутність спору; тимчасове усунення (увільнення); допуск до роботи.

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 2, 4, 8, 11.

Семінар 2. Колективні договори та угоди. Поняття, зміст трудового

договору (2 год.)

МОДУЛЬ II. Робочий час. Час відпочинку. Оплата праці

Лекція 4. Поняття та види робочого часу та часу відпочинку (2 год.)

Робочий час як інститут трудового права.

Режим робочого часу.

Види робочого часу.

Поняття та зміст надурочних робіт.

Види обліку робочого часу.

Поняття та види часу відпочинку.

Поняття та види відпусток.

Додаткові відпустки за законодавством України.

Стаж роботи, що дає право на щорічну основну відпустку.

Порядок надання відпусток.

Основні поняття теми: необхідна міра праці; робочий день; робоча зміна; робочий тиждень; нормальний, скорочений, неповний робочий час; ненормований робочий день; елементи режиму; загальний та спеціальний режим; роздроблений робочий день; ненормований робочий день, виняткові випадки застосування надурочних робіт (ст.62 КЗпП); оборона країни; стихійне лихо; виробнича аварія; згода органу профспілки; підвищена оплата; максимальне часове залучення до робіт; обліковий період; підсумований облік; реєстрація відхилень та простою, максимальна тривалість робочого часу; мінімальна тривалість відпочинку; вихідні і святкові дні; соціально-побутові пільги; зміна; міжзмінна перерва; щотижневий відпочинок; неробочі дні; відпустка; подвійний розмір компенсації (ст.107 КЗпП); визначена тривалість; час хвороби працівника; щорічні, додаткова, творча, соціальні, без збереження заробітної плати відпустка; фактична робота; збереження місця роботи(посади); навчання з відривом від виробництва; шкідливі і важкі умови праці; особливий характер праці; робота вагітних жінок; термін безперервної роботи; дострокове надання відпустки окремим категоріям громадян; черговість надання відпусток; перенесення на інший період на вимогу працівника; перенесення відпустки на інший період роботодавцем; відкликання з щорічної відпустки; додаткові відпустки у зв'язку з навчанням; творча відпустка; соціальна відпустка;

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 1, 3, 5, 11.

Семінар 3. Поняття та види робочого часу. Час відпочинку (2 год.)

Лекція 5. Поняття правового регулювання оплати праці (2 год.)

Поняття оплати праці. Правове регулювання праці.

Організація оплати праці на підприємствах.

Нормування праці.

Тарифна система.

Преміювання працівників.

Доплати і надбавки.

Гарантійні виплати і доплати.

Право працівника на оплату праці та його захист.

Основні поняття теми: винагорода; грошовий вираз; основна, додаткова, заохочувальні та компенсаційні виплати; відновлююча, соціальна та стимулююча функція; господарська діяльність; кошти бюджету; державний та договірний рівень регулювання зарплати; мінімальна заробітна плата; індекс цін; тарифна ставка; відрядні розцінки; преміювання; індексація зарплати; посадовий оклад; норма виробітку; норма обслуговування; норматив чисельності; нормоване завдання; тарифна ставка та сітка, розряд; перетарифікація; премія; преміювання передбачене системою оплати праці; преміювання поз системою оплати; зниження та позбавлення премії; цільове призначення премії; суб'єктивне право на заохочення; винагорода за підсумками роботи за рік; інтенсивність і напруженість праці; сумісність професій; обсяг робіт; робота в нічний час; фонд оплати праці; основні гарантійні виплати; компенсаційні виплати; заборона дискримінації; компенсація в разі затримки.

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 1, 3, 5, 11.

Семінар 4. Поняття правового регулювання праці (2 год.)

Лекція 6. Поняття трудової дисципліни. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни (2 год.)

Поняття трудової дисципліни.

Внутрішній трудовий розпорядок.

Заохочення в трудовому праві.

Відповідальність за порушення трудової дисципліни.

Загальна юридична відповідальність.

Спеціальна дисциплінарна відповідальність.

Основні поняття теми: основний принцип трудового права; елемент трудового правовідношення; інститут трудового права; виробнича дисципліна праці; методи дисципліни; процес трудової діяльності; норми загального значення; норми спеціального призначення; типові, галузеві, локальні ПВТР; статuti та положення про дисципліну; оцінка праці; система стимулювання праці; види та підстави заохочень, порядок застосування; моральні і матеріальні, індивідуальні та колективні; охорона праці; невиконання та ухиленні від виконання трудового договору; порушення правил і норм; дисциплінарна та матеріальна відповідальність; правовий механізм; проступок; суб'єкт, суб'єктивна сторона, об'єкт, об'єктивна сторона; ступінь шкідливості; дія в часі; догана; звільнення; строки накладення; оскарження; спеціальний вид; вимоги морального змісту; аморальна поведінка; пониження в класі та посаді.

Основна література: 1-5 . *Додаткова література:* 1, 3, 5, 11.

Семінар 5. Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Трудове право» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	3	3	3	3
2. Відвідування семінарів (практичних)	1	2	2	3	3
3. Відвідування практичних	1				
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30
Робота на практичному занятті	10				
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ					
Разом			60		71
Максимальна кількість балів			131		
Розрахунок коефіцієнта			1,31		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
1	Колективні договори та угоди	5
2	Державні гарантії у сфері зайнятості	5
3	Робочий час та час відпочинку	5
4	Трудова дисципліна, методи її забезпечення	5
	Разом	20 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи.

5 балів – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані, не мають помилок.

4 бали – робота виконана в повному обсязі, але має деякі неточності і незначні помилки; достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при доборі потрібного матеріалу.

3 бали – поверхнєве знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету.

2 бали – студент знайомий з матеріалом, але не виділяє основних положень, допускає суттєві помилки, які викривлюють зміст, не вміє користуватися термінологією і поєднувати теоретичні засади з практичним їх втіленням.

1 бал – не виявляє розуміння матеріалу, має розрізнені знання, допускає грубі помилки, обсяг виконаного завдання менше 20%.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульна контрольна робота

Форма проведення – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання:

Письмові відповіді на теоретичні питання (розв'язання задач) оцінюються в залежності від правильності та повноти відповіді.

Виконання тестових завдань оцінюється в 1 бал за кожен правильну відповідь

Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 15 балів

Виконання 10 тестових завдань – 10 балів. Всього балів – 25.

Обов'язково вказати скільки яких завдань буде і скільки балів можна отримати

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю – екзамен у 6 семестрі

Умова допуску – виконання всіх видів практичних завдань з дисципліни і отримання від 35 до 60 балів за семестр.

Форма проведення екзамену – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання:

Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 30 балів

Виконання тестових завдань – 10 балів

Перелік допоміжних матеріалів: немає

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Предмет, методи, джерела трудового права.
2. Поняття «праця», ознаки найманої праці.
3. Функції трудового права.
4. Поняття, система та види джерел трудового права.
5. Працівники як суб'єкти трудових правовідносин.
6. Трудові правовідносини.
7. Працівники як суб'єкти трудового права, трудового договору, трудових правовідносин.
8. Повноваження трудового колективу та їх класифікація.

9. Органи трудового колективу (загальні збори, рада трудового колективу) та їх компетенція.
10. Професійні спілки як суб'єкти трудових правовідносин.
11. Об'єднання роботодавців як суб'єкти трудових правовідносин.
12. Роботодавці (юридичні та фізичні особи) як суб'єкти трудового права.
13. Державні органи як суб'єкти трудового права
14. Служба зайнятості.
15. Особливості соціально-партнерських відносин в трудовому праві.
16. Поняття та сторони колективних договорів та колективних угод.
17. Колективні угоди: поняття і сторони. Зміст колективного договору.
18. Сторони колективного договору. Порядок укладення колективного договору.
19. Реалізація колективного договору та контроль за виконанням його умов.
20. Поняття, категорії зайнятого населення і державні гарантії у сфері зайнятості.
21. Законодавство про зайнятість населення.
22. Поняття працевлаштування. Правові форми працевлаштування.
23. Поняття підходящої роботи.
24. Професійна підготовка і перепідготовка незайнятих громадян.
25. Правові відносини органів працевлаштування з громадянами.
26. Права й обов'язки громадян, які звернулися з питаннями працевлаштування.
27. Безробітні та їх правовий статус.
28. Сторони і зміст трудового договору.
29. Відмінність трудового договору від цивільно-правових угод про працю.
30. Умови трудового договору (контракту) та їх правове значення.
31. Порядок укладення трудового договору (контракту).
32. Види трудових договорів: за строком дії, змістом, порядком укладення.
33. Призначення випробування. Випробувальний термін.
34. Юридичне оформлення трудового договору.
35. Документи, що подаються при прийнятті на роботу. Трудова книжка працівника.
36. Правові питання підготовки кадрів на виробництві.
37. Види та зміна умов трудового договору.
38. Поняття переведення на іншу роботу та його відмінність від переміщення.
39. Загальні підстави та припинення трудового договору з ініціативи працівника та власника.
40. Розірвання трудового договору з ініціативи осіб, які не є стороною трудового договору.
41. Припинення трудових правовідносин.
42. Оформлення звільнення і проведення розрахунку. Відсторонення від роботи.
43. Поняття та види робочого часу. Поняття й види режиму робочого часу.
44. Нормальна тривалість робочого часу. Скорочена тривалість робочого часу. Неповний робочий час.
45. Особливості регулювання праці окремих категорій працівників.
46. Поняття режиму робочого часу, порядок його встановлення.
47. Робота за змінами. Вахтовий метод організації робіт. Гнучкі графіки роботи.
48. Надурочна робота.
49. Облік робочого часу.

50. Поняття та види часу відпочинку.
51. Щорічна основна відпустка. Види щорічної відпустки.
52. Щорічна додаткова відпустка та її види.
53. Відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами. Відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.
54. Поняття, функції і принципи оплати праці.
55. Поняття «заробітна плата», її структура. Мінімальна заробітна плата та індексація заробітної плати.
56. Поняття системи оплати праці та її види. Порядок виплати заробітної плати.
57. Нормування праці: норми виробітку, норми часу, норми обслуговування.
58. Тарифна система оплати праці та її елементи: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники).
59. Преміювання працівників.
60. Доплати і надбавки.
61. Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення.
62. Поняття внутрішнього трудового розпорядку.
63. Відповідальність за порушення трудової дисципліни. Дисциплінарні стягнення та їх види.
64. Поняття і функції матеріальної відповідальності, її відмінності від майнової відповідальності осіб в інших галузях права.
65. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування.
66. Поняття «охорона праці», її зміст.
67. Організація охорони здоров'я та працездатності працівників на підприємстві.
68. Охорона здоров'я жінок, неповнолітніх та осіб зі зниженою працездатністю.
69. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.
70. Травмування працівників та професійні захворювання.
71. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.
72. Правові питання організації професійного навчання.
73. Поняття «трудові спори». Види та класифікація трудових спорів по видах.
74. Правове становище незалежного посередника.
75. Правове становище Національної служби посередництва і примирення.
76. Примирна комісія, її склад і компетенція.
77. Індивідуальні трудові спори та їх види.
78. Розгляд трудових спорів у судовому порядку.
79. Порядок вирішення колективних трудових спорів.
80. Страйк як крайній засіб вирішення колективного трудового спору.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Трудове право»

Разом: 45 год., лекції –12 год., семінарські заняття – 10 год., індивідуальна робота – 6 год., самостійна робота – 15 год., підсумковий контроль – 2 год.

Модуль	МОДУЛЬ I.			МОДУЛЬ II.		
Назва модуля	Колективні договори. Трудовий договір			Робочий час. Час відпочинку. Оплата праці		
Лекції	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Предмет, методи, джерела трудового права. права Суб'єкти трудових правовідносин	Зайняте населення. Працевлаштування	Колективний договір Трудовий договір.	Поняття та види робочого часу та часу відпочинку	Правове регулювання оплати праці Преміювання працівників	Поняття трудової дисципліни. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни
Теми семінарських занять		Семінар 1. Суб'єкти трудових правовідносин. (2 год.)	Семінар 2 Колективні договори та угоди. Поняття, зміст трудового договору. (2 год.)	Семінар 3. Поняття та види робочого часу. Час відпочинку (2 год.)	Семінар 4. Правове регулювання оплати праці (2 год.)	Семінар 5. Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення (2 год.)
Поточний контроль						Модульна контрольна робота
Підсумковий контроль	Екзамен					

11. Рекомендована література

Законодавча база:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. - №2.
3. Закон України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р. / Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №8.
4. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №36
5. Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - №17.
6. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №49.
7. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - №45.
8. Кодекс законів про працю України [Текст]. Постанови Пленуму Верховного Суду України з питань трудового права : станом на 27 лют. 2012 р. : відповідає офіц. тексту / [упоряд.: Прилипко С. М., Ярошенко О. М.]. - Х. : Право, 2012. - 155 с.

Базова

1. Волошина С.М. Трудове право України [Текст] : навч. посіб. / [С. М. Волошина, А. М. Соцький, В. І. Щербина] ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Чернівці : Технодрук, 2015. - 187 с.
2. Гетьманцева Н.Д. Трудове право України [Текст] : навч.-метод. посіб. / Н. Д. Гетьманцева, І. Г. Козуб ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2015. - 135 с.
3. Іванов Ю.Ф. Трудове право України [Текст] : навч. посіб. / Ю. Ф. Іванов, М. В. Іванова ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ : Алерта : Правова єдність, 2016. - 222 с.
4. Прилипко С.М. Трудове право [Текст] : посіб. для підгот. до держ. іспиту / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. - Харків : Право, 2015. - 228 с.
5. Трудове право України [Текст] : підручник / [Вишновецька С. В. та ін. ; за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, В. П. Мельника] ; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Ф-т правн. наук, Нац. ун-т "Остроз. акад.", Ін-т права ім. І. Малиновського, Київ. ін-т Нац. ун-ту "Одес. юрид. акад.". - Київ : Леся, 2015. - 531 с.

Допоміжна

1. Трудове право України : підручник / Ю.П.Дмитренко. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — 624 с.
2. Трудове право України: Навчальний посібник. — Вид. 2-ге, змінене і доповнене / За ред. П. Д. Пирипенка. — К.: Істина, 2007. - 208 с.
3. Трудове право України у запитаннях та відповідях: Навчально-методичний посібник / За ред. В.В. Жернакова. - Х.: Одиссей, 2010. - 280 с.
4. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України: Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Х. : ФІНН, 2009. – 728 с.

5. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України: Підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. – Х. : ФІНН, 2011. – 800 с.
6. Комарницький В.І. Трудове право України [Текст] : практикум : [навч. посіб.] / [В. І. Комарницький] ; за ред. канд. юрид. наук, доц. В. І. Комарницького ; ПВНЗ "Буковин. ун-т". - Чернівці : Місто, 2015. - 167 с.
7. Трудове право [Текст] : підручник / [В. В. Жернаков та ін.] ; за заг. ред. В. В. Жернакова ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». - Х. : Право, 2012. - 494 с.
8. Трудове право України в схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко, О. Є. Костюченко, Д. С. Підкопай. - Х. : ФІНН, 2010. - 557 с.
9. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. — 4-те вид., стер. — К.: Вікар, 2006. — 725 с.
10. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юорид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенка. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. — 544 с.
11. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю /. Стичинський Б.С, Зуб І.В., Ротань В.Г. // Вид. 8-ме, доп. та перероб. -К.: Вид-во А.С.К., 2007.
12. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. П.Д. Пилипенка. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. – 536 с.

Електронні ресурси:

1. Електронна юридична бібліотека <http://law.biz.ua/pages/category08.html>
2. Трудове право України : підручник / Ю.П.Дмитренко. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — 624 с. <http://www.yurincom.com/files/content/TrPravo.pdf>
3. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. — 4-те вид., стер. — К.: Вікар, 2006. — 725 с.
4. http://expertprava.ucoz.ru/load/trudove_pravo/elektronni_pidruchniki/trudove_pravo_u_krajini/11-1-0-38
5. Трудове право України: Навчальний посібник. — Вид. 2-ге, змінене і доповнене / За ред. П. Д. Пилипенка. — К.: Істина, 2007. - 208 с. http://expertprava.ucoz.ru/load/trudove_pravo/elektronni_pidruchniki/trudove_pravo_u_krajini/11-1-0-59